

Date: 1st November-2025

**GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI VA EKOLOGIK MUAMMOLARNING
KORXONALARGA TA'SIRI**

Muallif: **Temirov Karimjon**

Guruh: BA-401

Universitet: Millat Umid Universiteti

Kirish

Iqlim o'zgarishi va ekologik holatning buzilishi bugungi kunda jahon miqyosida muhim muammo hisoblanadi. Korxonalar faoliyati barqarorligi, ta'minot zanjiri, energiya sarfi va boshqa ko'plab omillar ushbu jaraytlardan ta'sirlanmoqda.

Tezisning maqsadi – global iqlim o'zgarishi va ekologik muammolarning korxonalarga ta'sirini aniqlash, ularni kamaytirish choralarini taklif qilish.

Vazifalar:

Iqlim o'zgarishi va ekologik muammolarni tushuntirish.

Korxonalarga ta'sir yo'nalishlarini tahlil qilish.

Amaliy misollar orqali tavsiyalar ishlab chiqish.

1. Nazariy bob

1.1. Iqlim o'zgarishi va ekologik muammolar tushunchasi

Iqlim o'zgarishi – global haroratning oshishi, qurg'oqchiliklar, to'liq inli issiqliklar, dengiz sathining ko'tarilishi kabi jarayonlar.

Ekologik muammolar esa – biologik xilma-xillikning pasayishi, suv va havo ifloslanishi, tabiiy resurslarning degradatsiyasi.

1.2. Korxonalarga ta'sir yo'nalishlari

Quyidagi jadval korxonalarga iqlim va ekologik muammolar ta'sirini ko'rsatadi:

Yo'nalish Ta'sir turi Izoh

Ta'minot zanjiri buzilishi Xarajatlarning oshishi, mahsulot etkazib berishda kechikish Ekstremal ob-havo hodisalari transport yoki infratuzilmaga ta'sir qilishi mumkin

Ishlab chiqarish samaradorligi pasayishi Ishchi kuchining qobiliyati, ishlab chiqarish hajmi kamayadi Har +1 °C harorat oshishi bilan ishlab chiqaruvchi ishchi samaradorligi 1-3 % gacha kamayishi mumkin

Energiya sarfi oshishi Xarajatlarning ko'payishi Haddan tashqari issiqlik uskunalarni ko'proq energiya sarflashga majbur qiladi

Suv resurslariga ta'sir Ishlab chiqarishda suv tanqisligi Qishloq xo'jaligi va sanoat suvga qaram bo'lgan holda ishlaydi

1.3. Grafik va diagramma uchun joy

Grafik 1: Iqlim xavflarining korxona turlariga ta'siri

Grafik 2: Xarajat o'sish dinamikasi

2. Tahliliy bob

2.1. Iqlim o'zgarishi va korxona xarajatlari





Iqlim o'zgarishi korxonalarda qo'shimcha xarajatlar keltirib chiqaradi: energiya, suv, ta'minot zanjiri, ishchi samaradorligi pasayishi.

2.2. Misol: Umumiy biznes va ishlab chiqarish

O'zbekiston bo'yicha barcha turdagi korxonalar: qishloq xo'jaligi, ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish — iqlim xavflaridan ta'sirlanadi.

3. Amaliy bob / Tavsiyalar

Korxonalar iqlim va ekologik risklarni monitoring qilish tizimini joriy etsin.

Energiya va suvni tejash bo'yicha chora-tadbirlarni ishlab chiqish.

Ta'minot zanjirini diversifikatsiya qilish va ehtiyot zaxira yaratish.

Barqaror ishlab chiqarish texnologiyalarini joriy etish.

Xulosa

Global iqlim o'zgarishi va ekologik muammolar korxonalarga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Korxonalar barqaror rivojlanish uchun ekologik xavflarni kamaytiruvchi strategiyalarni ishlab chiqishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

Deloitte. How will a changing climate impact business?

Lloyd Sadd. Business Risks of Climate Change.

Zurich. How climate change will impact business everywhere.